

Ahmet KÖKSAL

ÖZER Kabaş'ın "Resim Denizleri" adıyla Maçka Sanat Galerisi'nde sergilenen yağlıboyalı, son yıllarda belirli bir biçim doğrultusunda derinleştirilen bir anlatımcılığı vurgulaması bakımından mevsimin sergileri arasında ilgiye değer bir yer tutuyor. Kabaş'ın 1982 Mayıs'ında gene bu galeride sergilenen ve deniz adamlarının serüvenini konu alan resimlerinde klasik ve çağdaş anlatım olanaklarını, ancak denizle iç içe yaşanmışlıktan gelen bir gerçekçilik, duyarlık ve tutku eşliğinde yansıtan yaklaşımı yeni resimlerinde daha da geliştirilmiş. Kendisi bu birleşimci tutumunu şöyle açıklıyor:

"Özellikle 20. yüzyılın ikinci yansının sonuna doğru oluşan yeni romantizm, yeni gerçekçilik ve yeni ekspresyonizmden korkmamak gerekir. Bu işler kekemeliği kaldırmaz. İnsan tutkusunu belirlemeli ve tutkularından yola çıkarak onları anlatım dilinde geliştirmeli, yoğunlaşmalı ve anlatım aracını seçmeli. Bu yeni romantizmde de gelişebilir, yeni ekspresyonizmde de. Tutkusuz olmayan insan, sanatı ya da doğayı nasıl yeniden üretebilir. Benim tutkum da de-

niz. İnsanlarımız sevdiği şeyleri tanımlamaya korkuyor. O farklılıkla, o inatçılıkla bir şey çıkıyor ortaya. O inat bizi korkutuyor."

Bizde deniz konulu resimler, 1835'te Bahriye okullarına resim dersi konulmasıyla, Bahriye çıkışlı ressamın çevresinde güçlü bir ilgi alanı oluşturmuştu. Bahriyeli İsmail Hakkı, Diyarbakırlı Tahsin, Yüzbaşı Ali Cemal, Ali Sami Boyar, Hüseyin Hüsnü Tengüz, Seyfi Soysalar v.b. "Deniz Ressamları" diye anılan bir sanatçı grubu genellikle eski deniz savaşlarını, savaş gemilerini, Türk denizcilerinin başarılarını yansıtan resimlerinde tarihsel olayların coşkusunu duyuran ve belgeleyen illüstratif nitelikte ağır yük taşıyordu. Kabaş'ın resimlerinde ise deniz, insanoğlunun yaşam savaşımıyla bütünleşen ve yaşayan bir doğa parçası görünümünde.

Yeniköy'de lüfer tutan balıkçılar (Uzun Olta), hırçın dalgaların arasında cebelleşen bir tekne, alacakaranlık, uçsuz bucaksız denizde insan gücünün direnişi, "Yıldız Poyraz"la boğuşan deniz adamları, Boğaz'ın giriş yönünde bir "Ters Akıntı", yeşil bir lekeyle uyumlu kaynaşmış bir mavilikte "Her Sabah"ki uğraşına çıkan bir balıkçı, başka bir teknede Kapıdağ yolcusu iki adam ve

buzağısı, balıkçı ağlarını ayıklayan bir karıkoca... Bütünleriyle yaşanmış gözlemlerden ve deniz tutkusundan çıkış yapan açık-seçik bir anlatım, renk, ışık, atmosfer değişimleri, ağırlık ve teknenin getirdiği renk, biçim özellikleri Kabaş için görsel bir dinamizm kaynağı. Denizci barınaklarını işleyen gravürleri de sağlam ve ayrıntılı çizgi dokularıyla resimlerini temellendiren ve onlara kaynaklık eden gözlem ve araştırma gücünün tanığı.

Özer Kabaş, "Resim Denizleri"nde klasik ve çağdaş çeşitli eğilimleri kendi yaşam ve sanat deneyimleriyle özümüyor. Romantik ustalardan Géricault'un "Méduse'ün Salı"ndan Kuzey Almanyalı ekspresyonist Emile Nolde'un deniz resimlerine, yeni gerçekçilere değin uzayan birçok eğilimleri kendi sanat potasında, kendi gözlemleri çevresinde yeni bir anlatıma götürüyor. Bir dizisinde "Kayıkları İten ve göğün altında balık olan biziz/Ağaçlar denizlerin yosunu" diyen Seferis'in duyarlığına koşut bir tutkuyla, deniz adamlarının yaşamını çok yakından tanıyan bir sanatçı kimliğiyle onların serüvenini gösterişten uzak, gözüpek ve somut bir resim gerçeğine dönüştürüyor.

